

AANVULLENDE NATUURTOETS

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

**Project Weerribbenland
Ossenzijl**

AANVULLENDE NATUURTOETS

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Project Weerribbenland Ossenzijl

Rapport: 2011.EelwWeerribbenland.no-d.3

Datum: 8 augustus 2011 (tekstueel gewijzigd d.d. 23 september 2011)

Project- en Adviesbureau Van den Brink natuur – milieu – ruimte

Hoofdstraat 43 * 9973 PE Houwerzijl * T: * E:

VERANTWOORDING

Het nu voorliggende rapport is opgesteld in opdracht van Eelerwoude B.V. De opdracht aan Van den Brink, Ecologie & Milieu omvat het uitvoeren van een nader onderzoek Natuurbeschermingswet 1998 (verder genoemd: Aanvullende natuurtoets) als actualisatie van de in 2009 door Eelerwoude opgestelde Verstorings- en verslechteringstoets ten behoeve van de realisatie van een recreatiepark (Weerribbenland) in Ossenzijl.

Dit rapport is opgesteld als onafhankelijke toets, met inachtneming van de informatie die is aangeleverd door de opdrachtgever en de informatie inzake het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten in het plangebied, voor zover deze bekend zijn op het moment van onderzoek en rapportage.

Het onderzoek is uitgevoerd met de grootste zorgvuldigheid. Toch blijft het mogelijk dat niet alle van belang zijnde diersoorten zijn opgemerkt. Ook is het mogelijk dat soorten zich kunnen vestigen in de periode na dit onderzoek en de feitelijke uitvoering van het project. Van den Brink, Ecologie & Milieu kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele (gevolg)schade als gevolg van later beschikbaar komende informatie of kennis.

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke ander wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en auteur. Van den Brink, Ecologie & Milieu is niet aansprakelijk voor directe of gevolgschade die voortvloeit uit toepassing van de conclusies, aanbevelingen en resultaten uit dit rapport en overige werkzaamheden. Opdrachtgever vrijwaart Van den Brink, Ecologie & Milieu in deze tevens voor aanspraken van derden. Aan de in het rapport opgenomen conclusies kunnen geen rechten worden ontleend.

INHOUDSOPGAVE

VERANTWOORDING	2
1. INLEIDING.....	4
1.1 AANLEIDING.....	4
1.2 WERKWIJZE	4
1.3 LEESWIJZER	5
2. BESCHRIJVING VOORNEMEN	6
2.1 LOCATIE VOORNEMEN	6
2.2 BOUWFASE	6
2.3 GEBRUIKSFASE	7
2.4 PLANNING	8
3. BESCHERMDE NATUURWAARDEN EN KENMERKEN	9
3.1 ALGEMEEN.....	9
3.2 NATURA 2000 GEBIED WEERRIBBEN	9
3.2.1 <i>Algemeen</i>	9
3.2.2 <i>Kwaaificerende habitattypen en soorten</i>	9
3.3 NATURA-2000 GEBIED ROTTIGE MEENTHE EN BRANDEMEER	10
3.3.1 <i>Algemeen</i>	10
3.3.2 <i>Kwaaificerende habitattypen en soorten</i>	10
3.4 SELECTIE NATUURWAARDEN	11
3.4.1 <i>Algemeen</i>	11
3.4.2 <i>Natuurwaarden plangebied</i>	11
3.4.3 <i>Externe werking naar Natura 2000-gebied Weerribben er./of Rottige Meenthe en Brandemeer</i>	12
4. EFFECTEN-ANALYSE	15
4.1 UITGANGSPUNTEN	15
4.2 EFFECTEN HABITATTYPEN	15
4.2.1 <i>Effecten hydrologie</i>	15
4.2.2 <i>Effecten vermeting</i>	16
4.3 EFFECTEN HABITATRICHTLIJNSOORTEN	18
4.3.1 <i>Meervleermuis</i>	18
4.3.2 <i>Bittervoorn</i>	19
4.3.3 <i>Kleine modderkruiper</i>	19
4.4 CONCLUSIES	21
4.4.1 <i>Tjdens de aanlegfase</i>	21
4.4.2 <i>Tjdens de gebruiksfase</i>	21
5. CUMULATIEVE EFFECTEN	22
LITERATUURLIJST	23
BIJLAGEN.....	24

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In het kader van de gewenste realisatie van een nieuw recreatiepark ten noorden van Ossenzijl, Recreatiepark Weerribbenland, heeft Eelerwoude B.V., in opdracht van Weerribbenland B.V., in 2009 een Verstorings- en verslechteringstoets uitgevoerd. Deze toetsing is een vervolg op het 'Vooronderzoek natuurwetgeving realisatie recreatiepark Ossenzijlerweg, Ossenzijl' (hierna 'Voortoets'), opgesteld door Ecogroen advies.

In de door Ecogroen uitgevoerde Voortoets wordt geconcludeerd dat mogelijk negatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied De Weerribben, maar dat deze met zekerheid niet significant zijn. Deze conclusie had tot gevolg dat er een Verstorings- en verslechteringstoets uitgevoerd diende te worden ten behoeve van een in te dienen vergunningaanvraag Natuurbeschermingswet 1998.

De door Eelerwoude opgestelde Verstorings- en verslechteringstoets (inclusief aanvulling n.a.v. vragen provincie Overijssel) dateert van juni 2009.

Door de provincie Overijssel is op 26 augustus 2009 voor het project, inclusief de voorgestelde mitigerende maatregelen, een vergunning ex artikel 19d Natuurbeschermingswet verleend (kenmerk: 2009/0130643). Deze vergunning is inmiddels onherroepelijk.

Om meerdere redenen is de verdere voortgang voor de realisatie van het recreatiepark enigszins vertraagd. Inmiddels loopt er een bestemmingsplanprocedure. Het (voor)ontwerp van het Bestemmingsplan is gepubliceerd. In het kader van artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998 heeft de gemeente Steenwijkerland de wens geuit om nogmaals te beoordelen of dit plan kan leiden tot gevolgen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Deze aanvulling dient slechts te worden beschouwd als een extra waarborg.

Dit rapport (Aanvullende natuurtoets Natuurbeschermingswet) voorziet hierin. Ten behoeve van dit rapport is door Eelerwoude B.V. beoordeeld of de conclusies in de opgestelde Verstorings- en verslechteringstoets d.d.juni 2009, als gevolg van nieuwe inzichten of nieuwe beschikbare kennis, moeten worden bijgesteld.

1.2 Werkwijze

Voorafgaand aan het opstellen van de oorspronkelijke Verstorings- en verslechteringstoets zijn door Eelerwoude een aantal veldbezoeken uitgevoerd om te bepalen welke beschermde fauna in het plangebied en nabije omgeving (kunnen) voorkomen. Deze veldbezoeken zijn hoofdzakelijk uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet (Ffwet).

De resultaten zijn beschreven in het rapport 'Nadere onderzoeken fauna recreatiepark Weerribbenland'. Zowel de informatie uit de Verstorings- en verslechteringstoets juni 2009 alsmede de daaraan ten grondslag liggende documentatie en rapportages zijn voor deze Aanvullende natuurtoets opnieuw beoordeeld. Tevens is gekeken of de (ontwerp) aanwijzingsbesluiten van de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden inmiddels zijn aangepast of gewijzigd danwel of er inmiddels nieuwe informatie beschikbaar is omtrent de staat van instandhouding van habitats of soorten in en rond deze gebieden.

In de Aanvullende natuurtoets wordt opnieuw beoordeeld in welke mate de realisatie van het recreatiepark Weerribbenland een negatief effect kan hebben op de instandhoudingsdoelen van de beschermde natuurwaarden van de Natura 2000 gebieden in de directe omgeving van het park. Het betreft hier de Natura 2000-gebieden 'Weerribben' en 'Rottige Meenthe en Brandemeer'.

Ten opzichte van de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009 is het gebied Rottige Meenthe en Brandemeer toegevoegd. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor dit gebied.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het initiatief. Er wordt opnieuw een beschrijving gegeven van zowel de aanleg- als de gebruiksfase. De beschermde natuurwaarden en kenmerken van de Natura 2000-gebieden 'Weerribben' en Rottige Meenthe en Brandemeer', zijn opgenomen in hoofdstuk 3. De mogelijk optredende effecten op de beschermde natuurwaarden worden in hoofdstuk 4 verder uitgewerkt en geanalyseerd.

In hoofdstuk 5 worden de cumulatieve effecten (combinatie met overige ontwikkelingen in de regio) nogmaals beschouwd.

2. BESCHRIJVING VOORNEMEN

2.1 Locatie voornemen

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 5,8 ha en ligt aan de noordzijde van de kern Ossenzijl. De ligging van het te ontwikkelen recreatiepark is weergegeven in figuur 1.

De ligging van het voornemen ten opzichte van de Natura 2000-gebieden de Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer zijn weergegeven in figuur 2. In bijlage 1 is een kaart opgenomen die de ligging van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied op grotere schaal weergeeft.

Figuur 1 ligging recreatiepark Weerribbenland

2.2 Bouwfase

In bijlage 2 is de inrichtingsschets van het recreatiepark opgenomen. Het voornemen bestaat uit de realisatie van 60 recreatiewoningen, één groepsaccommodatie, zes permanente woningen en een beheerdersgebouw. De woningen komen aan het water te liggen. Dit water heeft een vrije verbinding met de Ossenijlersloot. Voor wat betreft de zes permanente woningen is het ook een uitbreiding van de woonkern Ossenzijl.

Het aantal vrije ligplaatsen is circa 25 voor boten tot 15 meter en circa 8 voor sloepen e.d. tot 8 meter. Bij iedere woning kan een sloep of een vergelijkbaar vaartuig aangemeerd worden, dit zijn 69 ligplaatsen (totaal wordt dan dus uitgegaan van maximaal 104 ligplaatsen). Bestaande waterlopen in het plangebied zullen, indien nodig, gedempt worden. Bestaande bossages worden indien nodig gerooid.

De gemiddelde waterdiepte in het recreatiepark zal 1,3 tot 1,4 m bedragen.

Dit betekent dat er tot circa 2,2 m –NAP zal worden ontgraven.

Figuur 2 ligging Natura 2000 gebied Weerribben

De aanvoer en afvoer van grondstoffen/materialen tijdens de aanleg van het park zal via de Ossenijlerweg plaatsvinden. De omvang van toename van verkeer valt weg in de al bestaande verkeersintensiteit en zal, mede gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer, geen effect kunnen hebben op deze gebieden. Dit aspect wordt voor de bouw- of aanlegfase verder niet meegenomen.

Tijdens de bouw zal geluid worden geproduceerd door de werkzaamheden. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer, zal dit geluid deze gebieden niet of minimaal bereiken en dan ook geen effect hebben op de deze gebieden. Dit aspect wordt in deze rapportage verder niet meegenomen.

De bouw- en aanlegwerkzaamheden vinden alleen plaats gedurende de dagperiode. Indien er in de winterperiode gewerkt wordt zal de bouwlocatie mogelijk verlicht worden tijdens de vroege ochtenduren en in de loop van de middag. Daarbij worden de verlichtingsarmaturen zo opgesteld en afgeschermd dat hinderlijke uitstraling naar de omgeving al zo veel als mogelijk wordt voorkomen. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer, zal dit licht deze gebieden niet bereiken en dan ook geen effect hebben op de deze gebieden. Dit aspect wordt in deze rapportage verder niet meebeardeeld wat betreft de bouw- of aanlegfase.

2.3 Gebruiksfas

Ten behoeve van de vergunningaanvraag Natuurbeschermingswet 1998 is in de Verstorings- en verslechteringsstoets een opgave gedaan van de te verwachten jaarrond bezetting van het park. Deze informatie is voor wat betreft de aantallen bezoekers en de tijdstippen niet gewijzigd. De verwachte piek ligt in de zomermaanden (mei t/m september) met gemiddeld tussen 308 en 377 bezoekers per maand in het park. In de wintermaanden (november t/m februari) zijn er naar verwachting gemiddeld tussen de 100 en 175 bezoekers in het park. In totaal zullen er naar verwachting per jaar zo'n 2.775 bezoekers gebruik maken van het recreatiepark. Dit aantal is minder dan circa 0,28% van het totaal aantal bezoekers per jaar in het gehele gebied De Weerribben – De Wieden (meer dan een miljoen). Tijdens de gebruiksfase zal er niet of nauwelijks sprake zijn van geluidsemissie vanuit het park. Uit de voor dit plan uitgevoerde geluidsberekeningen kan met voldoende zekerheid worden afgeleid dat de geluidsimmissie – voor zover deze afkomstig is van het gebruik van het recreatiepark – zo laag is dat deze wegvalt in de bestaande geluidsbelasting. Met zekerheid kan worden uitgesloten dat de wel optredende geluidsemissie tot in het Natura 2000-gebied Weerribben of Rottige Meenthe en Brandemeer kan reiken.

Als gevolg van de voorgenomen realisatie van het recreatiepark wordt circa 175 m van de Ossenzijlersloot extra verlicht. Er is een verlichtingsplan opgesteld voor het recreatiepark Weerribbenland. Het verlichtingsplan (opgesteld door Arcadis) is opgenomen in bijlage 7 van de Verstorings- en verslechteringsstoets d.d. Juni 2009. Op basis van voorschrift 3 van de verleende Natuurbeschermingsvergunning d.d. 26 augustus 2009 moet de verlichting worden uitgevoerd conform dit plan. Daarom wordt voor deze Aanvullende natuurtoets dit plan als onderdeel beschouwd van het project.

Het verwachte aantal extra vaarbewegingen op de Ossenzijlersloot als gevolg van het recreatiepark Weerribbenland wordt geschat op circa 950. Een deel van deze vaarbewegingen zal tot in de Weerribben reiken een ander deel zal in noordelijke richting de Ossenzijlersloot afvaren. Jaarlijks passeren circa 32.000 boten de brug over de Ossenzijlersloot in de kern van Ossenzijl (www.deondernemer.nl). Via de Ossenzijlersloot kan ook naar het Natura-2000 gebied Rottige Meenthe en Brandemeer worden gevaren. Dit gebied is grotendeels afgesloten voor vaarrecreatie, zodat de effecten van extra vaarbewegingen als gevolg van het nieuwe recreatiepark op dit natuurgebied verwaarloosbaar is.

2.4 Planning

Oorspronkelijk was de planning om eind 2009 te starten met de realisatie van het park. De oplevering van het recreatiepark zou dan in de eerste helft van 2011 zijn. Deze planning is door diverse oorzaken niet gehaald.

De verwachting is dat medio 2012 met de bouw van het recreatiepark kan worden begonnen.

3. BESCHERMDE NATUURWAARDEN EN KENMERKEN

3.1 Algemeen

Er zijn twee Natura-2000 gebieden waarop de aanleg en ingebruikname van recreatiepark Weerribbenland mogelijk negatieve effecten kan hebben.

Het gaat hier om de gebieden 'Weerribben' en 'Rottige Meenthe en Brandemeer'. Beide gebieden zijn nog niet definitief door de minister aangewezen. Wel is er voor beide gebieden een ontwerpbesluit tot aanwijzing als Natura-2000 gebied gepubliceerd.

Hieronder (Paragrafen 3.2 en 3.3) wordt (samengevat) een opsomming gegeven van de kwalificerende habitattypen en soorten welke gelden voor beide gebieden. Voor een uitgebreidere beschrijving van de instandhoudingsdoelen van de habitattypen, habitatsoorten en de vogelrichtlijnsoorten wordt verwezen naar de gepubliceerde (ontwerp) aanwijzingsbesluiten op <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

In paragraaf 3.4 wordt vervolgens een selectie toegepast van de natuurwaarden die met zekerheid niet kunnen worden aangetast door dit project en welke natuurwaarden mogelijk wel effecten kunnen ondervinden van het project. De natuurwaarden (instandhoudingsdoelstellingen) die mogelijk wel effecten kunnen ondervinden worden verder behandeld in hoofdstuk 4.

3.2 Natura 2000 gebied Weerribben

3.2.1. Algemeen

Het gebied Weerribben is een ten dele vergraven veengebied in de kop van Overijssel. Het bestaat uit uitgeveende trekgraten, onvergraven legakkers van wisselende breedte, grotere percelen niet vergraven veen, verlandend water, trilveenrietlanden, graslanden, ruigteterreinen en moerasbossen. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. Mede door de betrekkelijk late vervening weerspiegelen ze nog veel van de oorspronkelijke gebiedsopbouw. Het huidige landschap met een karakteristiek patroon van petgraten en legakkers is ontstaan door het afgraven van veen voor de turfwinning. Toen rond 1920 de turfwinning niet meer rendabel was, schakelde de lokale bevolking geleidelijk over op rietteelt. In 1919 werd het Stroink gemaal bij Blokzijl gebouwd om het waterpeil in Noordwest Overijssel onder controle te krijgen. Hierdoor werden de rietlanden minder nat, waardoor het verlandingsproces versnelde en het riet doorgroeid raakte met ruigtekruiden (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>).

3.2.2 Kwalificerende habitattypen en soorten

Het Natura 2000-gebied Weerribben kwalificeert zich vanwege het voorkomen van een aantal bijzondere habitattypen, habitatsoorten en broedvogels. De 'kwalificerende' habitattypen (9), habitatsoorten (9) en broedvogels (8) van het gebied zijn hieronder weergegeven.

Habitattypen

H3140	Kranswierwateren
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H4010_B	Vochtige heiden
H6410	Blauwgraslanden
H6430_A	Ruigten en zomen
H7140_A	Trilvenen
H7140_B	Veenmosrietland
H7210	Galigaanmoerassen
H91D0	Veenbossen

Habitatrichtlijnsoorten

H101X	Platte schijfhoren
H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H1060	Grote vuurvliinder
H1082	Gestreepte waterroofkever
H1134	Bittervoorn
H1145	Grote modderkruiper
H1149	Kleine modderkruiper
H1318	Meervleermuis
H1903	Groenknolorchis

Vogelrichtlijnsoorten (broedvogels)

A021	Roerdomp
A029	Purperreiger
A119	Porseleinhoen
A153	Watersnip
A197	Zwarte stern
A292	Snor
A295	Rietzanger
A298	Grote karekiet

3.3 Natura-2000 gebied Rottige Meenthe en Brandemeer

3.3.1 Algemeen

De Rottige Meenthe & Brandemeer behoren tot het grootschalig laagveengebied, dat zich langs de flanken van het Drents Plateau uitstrekt van Midden-Friesland tot Noordwest-Overijssel. Vervening vond met name in de 18e en 19e eeuw plaats. De gebieden worden nu gekenmerkt door een vrij open poldergebied en uitgeveende petgaten. De gebieden liggen aan de benedenloop van de laaglandbeken en Tjonger. Langs deze beken zijn in het veen kleilagen aanwezig. De graslanden bestaan voornamelijk uit vochtige typen van voedselrijke standplaatsen en overstromingsgraslanden. Lokaal liggen bij keileemopduikingen relictten van schralere graslanden. Langs slootranden komen lokaal moerasheiden voor. Op kleine schaal zijn basenrijke laagveenmoeras en veenmosrietland aanwezig. Verder komen natte, goed ontwikkelde en verruigde elzenbossen en elzen-berkenbroekbossen en natte ruigten voor (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>).

3.3.2 Kwalificerende habitattypen en soorten

Het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en Brandemeer kwalificeert zich vanwege het voorkomen van een aantal bijzondere habitattypen, habitatsoorten en broedvogels. De 'kwalificerende' habitattypen (7), habitatsoorten (6) en broedvogels (2) van het gebied zijn hieronder weergegeven.

Habitattypen

H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H4010_B	Vochtige heiden (<i>laagveengebieden</i>)
H6410	Blauwgraslanden
H7140 -A	Overgangs- en trilvenen (<i>trilvenen</i>)
H7140 -B	Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietlanden</i>)
H7210	Galigaanmoerassen
H91D0	Hoogveenbossen

Habitatsoorten

H1042	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)
H1060	Grote vuurvliinder (<i>Lycaena dispar</i>)
H1134	Bittervoorn (<i>Rhodeus amarus</i>)

H1149	Kleine modderkruiper (<i>Cobitis taenia</i>)
H1318	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
H1903	Groenknolorchis (<i>Liparis loeselii</i>)

Vogelrichtlijnsoorten (broedvogels)

A021	Roerdomp
A298	Grote karekiet

3.4 Selectie natuurwaarden

3.4.1 Algemeen

Via deze Aanvullende natuurtoets wordt nogmaals geïnventariseerd of er effecten zijn te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer. Voor zover reeds in de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009 tot dezelfde conclusies is gekomen, wordt hiernaar verwezen.

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van beide gebieden. De afstand van het plangebied tot de begrenzing van het Natura 2000-gebied Weerribben bedraagt ca. 150 meter. De afstand van het plangebied tot de begrenzing van het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en Brandemeer bedraagt ca. 900 meter.

Voor deze toets wordt allereerst gekeken of het plangebied zelf van belang kan zijn voor habitattypen of soorten waarvoor beide Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Vervolgens wordt beoordeeld of het project kan leiden tot effecten binnen de begrenzing van één of beide Natura 2000-gebieden (externe werking).

De habitattypen, habitatsoorten of vogelrichtlijnsoorten waarvan niet op voorhand kan worden uitgesloten dat deze door het project effecten kunnen ondervinden worden vervolgens in hoofdstuk 4 (effectenanalyse) verder behandeld

3.4.2 Natuurwaarden plangebied

Meer dan de helft van het plangebied bestaat uit intensief agrarisch gebruikt weiland. Tussen de percelen liggen kleine slotjes. Aan de zuidzijde ligt een zompig en ruig grasveld dat 's winters gebruikt wordt als ijsbaan. Langs de Ossenzijlerweg liggen volkstuintjes. De westgrens wordt gevormd door de Ossenzijlersloot.

Uit de onderzoeken in 2008 en 2009 is gebleken dat geen van de kwalificerende habitattypen aanwezig zijn in het plangebied. Ter plaatse van de ijsbaan zijn weliswaar ruigten aanwezig, maar deze zijn soortenarm en bevatten algemene soorten. Soortenarme ruigten met uitsluitend zeer algemene soorten vallen buiten de definitie van het habitatype Ruigten en zomen (bron: www.synbiosys.alterra.nl). Het is voor deze Aanvullende natuurtoets niet nodig geacht om opnieuw een gedetailleerd veldonderzoek uit te voeren. Uit een globale beoordeling ter plaatse is gebleken dat de situatie ten opzichte van 2009 niet zodanig is gewijzigd dat er redenen zijn om aan te nemen dat hier zich inmiddels nieuwe habitats of habitattypen hebben ontwikkeld danwel dat het gebied inmiddels geschikt is geworden voor andere (kwalificerende) soorten dan die reeds in 2008 of 2009 zijn aangetroffen.

Van de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten is uit de eerdere onderzoeken het voorkomen van een lokale populatie Bittervoorns in het plangebied bekend. De vangstlocatie (vangst van 3 exemplaren door Eelerwoude) is weergegeven in figuur 3. Ecogroen ving de soort in dezelfde sloot [Brandhof, P.M., 2008]. De verwachting is dat de soort ook voorkomt in andere sloten in en rond het plangebied, omdat het biotoop van deze sloten overeenkomt met het biotoop van de sloot waarin de soort is gevangen en omdat de sloten grotendeels met elkaar in verbinding staan.

Figuur 3 fauna-waarnemingen

De Meervleermuis heeft een vliegroue over de Ossenzijlersloot (zie figuur 3). Tijdens drie gerichte bezoeken door Eelerwoude in 2008 zijn per bezoek tussen 10 en 20 exemplaren op vliegroue waargenomen. Tevens bevindt er zich een (kraam)kolonieplaats van de Meervleermuis op circa 100 meter ten zuiden van het plangebied (bron: dhr. Feenstra, plaatselijke beroepsvisser & Anne-Jifke Haarsma, voorzitter Vleermuiswerkgroep Nederland). Tijdens de veldbezoeken in 2008 zijn door Eelerwoude op deze locatie geen uitvliegende exemplaren waargenomen.

De Kleine modderkuiper is in 2008 door Eelerwoude aangetroffen in de Ossenzijlersloot (3 exemplaren). De overige kwalificerende habitatrichtlijnsoorten worden niet verwacht in het plangebied omdat er geen geschikt leefgebied aanwezig is voor deze soorten.

De vogelrichtlijnsoorten worden niet broedend verwacht in het plangebied omdat geschikt nestel- of broedbiotoop ontbreekt en/of de verstoring vanuit de

naastgelegen woonkern waarschijnlijk te groot is. Soorten als watersnip en rietzanger kunnen het plangebied wellicht (beperkt) gebruiken als onderdeel van hun foerageergebied. Mede gezien de kwaliteit van het plangebied en het slechts incidenteel te verwachten gebruik door soorten als watersnip en rietzanger kan met zekerheid worden uitgesloten dat het project kan leiden tot significante verstoring van deze soorten.

3.4.3 Externe werking naar Natura 2000-gebied Weerribben en/of Rottige Meenthe en Brandemeer

Habitattypen

Allereerst wordt bepaald of bepaalde habitattypen zich op zodanige grote afstand van het plangebied bevinden dat op voorhand alle effecten kunnen worden uitgesloten. Door de provincie Overijssel zijn op de website kaarten gepubliceerd met daarop de locaties van de verschillende habitattypen, gelegen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Weerribben. Op basis van deze kaarten kan worden bepaald of habitats of soorten binnen de invloedsfeer van het plangebied liggen. Verder is gebruik gemaakt van de eerder uitgevoerde ecologische onderzoeken. Voor het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en Brandemeer zijn – voor zover nu bekend – geen habitattypekaarten beschikbaar. Mede gezien de grotere afstand tot het project kan in deze worden volstaan met een globalere beoordeling, gebaseerd op de beschikbare topografische kaarten.

De aanleg van het recreatiepark vindt geheel plaats buiten de huidige begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Door de ontwikkeling vindt er geen direct areaalverlies of mechanische belasting

plaats die van invloed is op de aanwezige waarden. Daarom kan met zekerheid worden gesteld dat er geen sprake is van direct oppervlakteverlies van habitattypen.

Hydrologie

De aanleg van het park kan leiden tot veranderingen in de hydrologie in het gebied. Vooral gezien de geringe afstand tot het Natura 2000-gebied Weerribben is het van belang om te beoordelen of deze effecten inderdaad kunnen optreden. Veel habitattypen waarvoor de Weerribben zijn aangewezen zijn afhankelijk en gevoelig voor (met name) een goede waterkwaliteit. De waterkwaliteit kan ook worden beïnvloed door het latere gebruik van het park waardoor er een toename kan worden verwacht van het aantal scheepvaartbewegingen.

In hoofdstuk 4 wordt een samenvatting gegeven van de beoordeling zoals deze is uitgevoerd in de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009. Op basis van de nu beschikbare gegevens zijn er geen redenen om aan te nemen dat deze beoordeling dient te worden aangepast.

Vermesting

Er kan een mogelijke effect optreden door externe werking is de stikstofdepositie als gevolg van de verkeersbewegingen door gebruikers van het park en het gebruik van CV-installaties in de huisjes.

De meeste Nederlandse Natura 2000-gebieden lijden onder een te hoge neerslag van stikstof vanuit de lucht op de bodem (stikstofdepositie). Dit heeft nadelige gevolgen voor de kwaliteit van de natuur.

Voor zowel het Natura 2000-gebied Weerribben als het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en Brandemeer zijn zogenaamde kritische depositiewaarden (KDW) bepaald (Van Dobben en Van Hinsberg, 2008). Voor beide gebieden gaat het hier om het habitatype dat het meest gevoelig is voor stikstofdepositie, H7140B (overgangs- en trilvenen – veenmosrietlanden). Dit habitatype heeft een KDW van 700 mol/N/ha/jr.

Recent is door het RIVM/Planbureau voor de leefomgeving een studie uitgevoerd naar de grootschalige achtergronddepositie (Grootschalige stikstofdepositie in Nederland, Herkomst en ontwikkeling in de tijd, [] et al). Daarbij is ook een berekening uitgevoerd van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied Weerribben. Voor 2010 werd een achtergronddepositie van 1340 mol/n/ha/jr vastgesteld. Volgens dezelfde studie zal de achtergronddepositie in de komende jaren, als gevolg van diverse rijksmaatregelen afnemen.

Het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en Brandemeer is in genoemde studie niet meegenomen. Maar uit de grootschalige depositiekaarten van het Planbureau voor de leefomgeving kan worden opgemaakt dat de situatie in dit Natura 2000-gebied vrijwel gelijk is als in de Weerribben.

In hoofdstuk 4 (effectenanalyse) zal worden beoordeeld of de bijdrage van het project aan de achtergronddepositie (stikstof-totaal) kan leiden tot verslechtering van kwetsbare habitattypen in zowel het Natura 2000-gebied Weerribben als Rottige Meenthe en Brandemeer.

Habitatsoorten

Zoals hiervoor al is aangegeven maakt het plangebied deel uit van (potentieel) leefgebied van de aangewezen habitatsoorten Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Meervleermuis. In de verleende Natuurbeschermingswetvergunning d.d. 26 augustus 2009 en de daaraan ten grondslag liggende Verstorings- en verslechteringstoets (inclusief aanvullingen naar aanleiding van vragen van de provincie Overijssel) zijn mitigerende maatregelen voorgesteld en voorgeschreven. Deze mitigerende maatregelen worden dan ook nu beschouwd als onderdeel van het project. Geconcludeerd kan worden dat de uitvoering van het plan, conform de verleende Natuurbeschermingswetvergunning niet kan leiden tot (significante) verstoring van deze soorten. In hoofdstuk 4 (effectanalyse) wordt derhalve alleen een samenvatting gegeven van de eerdere effectenanalyse. Verdere beoordeling wordt niet nodig geacht.

Vogelrichtlijnsoorten

Het plangebied heeft geen functie als broed-, foerageer of rustgebied voor vogelsoorten waarvoor de Natura 2000-gebieden Weerribben en/of Rottige Meenthe en Brandemeer kwalificeren als vogelrichtlijngebied. Ook kan het project, mede gezien de afstand tot de begrenzing van de genoemde gebieden niet leiden tot significante verstoring van vogelsoorten.

De extra verstoring gedurende het broedseizoen (maart – medio juli) als gevolg van een toename van geluid of licht afkomstig van het werkverkeer tijdens de aanleg van het park, wordt verwaarloosbaar geacht, gezien het feit dat de aan- en afvoer van grondstoffen/materialen via de Ossenzijlerweg plaats vindt. Deze weg ligt ter hoogte van het te realiseren park op een afstand van 100 tot 250 m van het Natura 2000-gebied en is al een vrij drukke verkeersader (loopt door het centrum van Ossenzijl), de eventuele toename van het verkeersaanbod valt weg in de bestaande verkeerintensiteit.

De verwachte toename van de recreatiedruk is zeer beperkt ten opzichte van het huidige bezoekersaantal in de Weerribben. Daarnaast zijn de meest kwetsbare delen van de Weerribben (evenals het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en Brandemeer) niet vrij toegankelijk voor recreanten. Het Werkdocument Natura 2000 De Wieden & De Weerribben (Provincie Overijssel, 2008) stelt dat met het instellen van een zonering bestaande en toekomstige recreatiedruk is op te vangen. Een negatief effect op broedvogels als gevolg van extra verstoring door recreatie wordt daarom niet verwacht en zal met zekerheid niet leiden tot (significante) verstoringseffecten.

4. EFFECTEN-ANALYSE

4.1 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn aangehouden voor de effectbeschrijving:

- De aanleg van het park start vermoedelijk voorjaar 2012. De oplevering zal in de loop van 2013 zijn;
- Bestaande waterlopen en bosschages in het plangebied zullen gedempt c.q. gerooid worden;
- De aanvoer- en afvoer van grondstoffen/materialen tijdens de aanleg van het park zal via de Ossenzijlerweg plaatsvinden;
- De entree van het park ligt aan de Ossenzijlerweg, ten oosten van de kern Ossenzijl;
- Het park wordt aangelegd conform de inrichtingsschets (bijlage 2) en de in paragraaf 2.2 omschreven omvang. Bij de effectbeschrijving is steeds onderscheid gemaakt in effecten tijdens de aanleg van het park en de effecten ná de aanleg (tijdens het gebruik) van het park.

4.2 Effecten habitattypen

4.2.1 Effecten hydrologie

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de beoordeling zoals deze is uitgevoerd in de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009. Op basis van de nu beschikbare gegevens zijn er geen redenen om aan te nemen dat deze beoordeling dient te worden aangepast.

Tijdens aanleg

Zoals het er nu uitziet, kan er bij de aanleg gegraven worden zonder bemaling. Als er snel genoeg gegraven wordt, is het huidige polderpeil van circa 1,45m – NAP waarschijnlijk voldoende. Pas ná de aanleg wordt er een doorsteek gemaakt naar de Ossenzijlsloot. Tijdens de aanleg zijn daarom geen effecten te verwachten.

Tijdens gebruik

Uit hydrologische modelberekeningen, uitgevoerd door Arcadis, met het computerprogramma MIPWA (een grondwatermodel met gridcellen van 25 x 25 m) blijkt, dat de effecten van de realisatie van het recreatiepark niet tot het Natura 2000-gebied reiken. Er vinden geen grondwaterstandsverlagingen plaats in de Weerribben. Er is geen sprake van een toe- of afname van de kwel- of wegzijgingssituatie in de Weerribben.

Voor het Natura-2000 gebied Rottige Meenthe en Brandemeer geldt dat de afstand tussen dit gebied en het recreatiepark zo groot is dat op voorhand geen effecten op de hydrologie van het gebied zijn te verwachten. Voor dit gebied wordt een apart peilbeheer gevoerd welke los staat van het peil en de eventuele andere hydrologische effecten als gevolg van dit initiatief.

Kwantitatieve effecten

In bijlage 6 van de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009 is een memo opgenomen met daarin een nadere toelichting op de door Arcadis uitgevoerde modelberekeningen in relatie tot het Natura 2000-gebied Weerribben. In figuur 4 zijn de verlagingcontouren van de gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand (GVG) nogmaals weergegeven.

Figuur 4: verlagingscontouren GVG (bron: Arcadis)

In het gebied waar het recreatieplan "Weerribbenland" wordt gerealiseerd wordt in de huidige situatie het polderpeil gehanteerd. Na inrichting heerst hier een waterpeil van -0.8 m NAP. Dit resulteert in een stijging van de grondwaterstand binnen het plangebied. Na de realisatie van "Weerribbenland" wordt een lichte stijging van de grondwaterstand ter plaatse verwacht. Gemiddeld is de stijging 10 cm, dichterbij het plangebied zal deze stijging iets meer bedragen.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat de kwantitatieve hydrologische effecten niet tot in de Natura 2000-gebieden zullen reiken. Er is geen toe- of afname van kwel/wegzijing in deze gebieden. Evenmin zal er sprake zijn van een wijziging in de grondwaterstanden.

Kwalitatieve effecten

Veranderingen in kwalitatieve zin hebben een nauwe relatie met kwantitatieve veranderingen. Omdat er van kwantitatieve veranderingen geen sprake is, worden er ook geen directe effecten op de waterkwaliteit verwacht als gevolg van de aanleg van het park.

De aanleg van het recreatiepark leidt wel tot een relatief geringe toename van het aantal recreatieve (vaar)bewegingen rond Ossenzijl. Voor een uitgebreide beschrijving van de effecten binnen het Natura 2000-gebied Weerribben wordt verwezen naar de beoordeling, zoals deze is opgenomen in de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009.

Voor het Natura-2000 gebied Rottige Meenthe en Brandemeer is – voor zover valt na te gaan – nog geen beheerplan opgesteld (www.natura2000beheerplannen.nl). Voor dit gebied geldt echter dat het slechts zeer beperkt toegankelijk is voor recreatie op het water, zodat geen effecten zijn te verwachten van de toename door vaarverkeer.

Conclusie

Op basis van bovenstaande gegevens wordt geen substantiële verslechtering van de waterkwaliteit in de Weerribben en in Rottige Meenthe en Brandemeer verwacht en wordt er geen verslechtering van de kwalificerende habitattypen en -soorten verwacht als gevolg van een verandering van de waterkwaliteit.

4.2.2 Effecten vermessing

De meeste Nederlandse Natura 2000-gebieden lijden onder een te hoge neerslag van stikstof vanuit de lucht op de bodem (stikstofdepositie). Stikstofdepositie leidt tot verzuring en vermessing. Dit heeft nadelige gevolgen voor de kwaliteit van de natuur. Veehouderijbedrijven gelden als de belangrijkste veroorzakers van stikstofdepositie (ca. 46%). Andere bronnen zijn industrie, verkeer en overigen (ca 17%) en depositie afkomstig van bronnen uit het buitenland (ca 30%).

Tijdens aanleg

Tijdens de aanleg van het recreatiepark wordt gebruik gemaakt van machines. De bijdrage van deze machines aan de stikstofdepositie is zo gering (tijdelijk en slechts voor enkele uren per dag in werking) dat deze niet meetbaar is en met zekerheid wegvalt in de bestaande achtergronddepositie.

Tijdens gebruik

Tijdens de gebruiksfase wordt NO_x uitgestoten via het gebruik van voer- en vaartuigen van de gebruikers van het park en via brandende CV-installatie's in de huisjes.

In de ecologie van deze (veen) gebieden speelt 'successie', of eigenlijk het niet meer optreden hiervan, een belangrijke rol. Veel habitattypen in dit gebied zijn afhankelijk van de natuurlijke ontwikkeling waarbij open water langzaam dichtgroeit met veenvegetatie. Na verloop van tijd komt het veen zo hoog te liggen dat zich hier ook andere vegetaties kunnen ontwikkelen als heide en bos. Doordat de successie in de beide Natura 2000-gebieden als gevolg van een veranderde hydrologie de afgelopen decennia sterk is afgeremd nemen vooral de habitattypen H7140A, H7140_B (overgangs- en trilvenen), en daardoor ook van de habitattypen H4010 (Vochtige heide) en H7210 (Galigaanmoerassen) in kwaliteit (en soms ook in omvang) af. De rol van stikstofdepositie is in deze niet de remmende factor.

Uit de knelpunten- en kansanalyse voor beide gebieden komt naar voren dat de verbetering van de waterkwaliteit van allereerste en primair belang is. Indien de benodigde verbetering van de waterkwaliteit wordt bereikt is de verwachting dat hierdoor de kwaliteit en oppervlakte van genoemde habitattypen zich kunnen herstellen. Pas na het treffen van de benodigde maatregelen om de waterkwaliteit te herstellen wordt de (te) hoge achtergronddepositie van stikstof voor enkele habitattypen een remmende factor. Dit blijkt ook uit de herstelstrategieën zoals deze nu zijn opgesteld voor dit landschapstype (laagveen). Er wordt vooral aangegeven dat de strategie gericht moet zijn in het herstel en beheer van de benodigde waterkwaliteit, al dan niet aangevuld met beheersmaatregelen op habitattypeniveau (plaggen/maaien etc).

In het werkdocument Natura 2000 De Wieden & Weerribben van augustus 2009 wordt eveneens in bijlage 8 een gedetailleerde beschrijving gegeven van de relatie tussen de waterkwaliteit, de stikstofdepositie en de te nemen maatregelen om de beschreven instandhoudingsdoelstellingen te kunnen behalen. Voor de inhoud wordt naar dit document verwezen. Concreet wordt met betrekking tot gevoelige habitattypen H4010b, H7140b en H7210 aangegeven dat het op korte termijn bereiken van de KDW¹ voor deze gebieden niet noodzakelijk is.

Alleen voor Blauwgrasland wordt aangegeven dat hiervoor allereerst een reductie tot 1200 mol N/ha/jaar in 2015 nodig is.

Recent is door het RIVM/Planbureau voor de leefomgeving een studie uitgevoerd naar de grootschalige achtergronddepositie (Grootschalige stikstofdepositie in Nederland, Herkomst en ontwikkeling in de tijd, [] et al). In deze studie is rekening gehouden met een bepaald percentage economische groei. Op basis van deze studie, alsmede de door het Planbureau gepubliceerde kaarten, is voor de Weerribben in 2010 een achtergronddepositie berekend van ca. 1340 mol/ha/jr. Volgens dezelfde studie zal de achtergronddepositie ter hoogte van de Weerribben in 2015 dalen tot 1260 mol/N/ha/jr, en in 2030 1170. Voor zover nu bekend zal de achtergronddepositie in de Rottige Meenthe en Brandemeer gelijke tred houden met de berekende afname in de Weerribben.

Opgemerkt kan worden dat in de berekeningen van het RIVM/Planbureau voor de Leefomgeving nog niet eens alle stikstofbeperkende maatregelen zijn meegenomen. Zo zijn de maatregelen die straks van kracht worden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof, zoals deze wordt voorbereid door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, nog niet in bovenstaande prognoses opgenomen. Op dit moment is de PAS nog niet geheel gereed. Naar verwachting zal eind 2011 de PAS definitief zijn en ook wettelijk zijn verankerd. Uit de (concept) informatie die nu beschikbaar is (herstelstrategieën en berekeningen d.m.v. model Aeries) kan worden afgeleid dat de afname in depositie in de Weerribben (en ook in het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe en

¹ KDW staat voor Kritische Depositie Waarde: 'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende er/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie' (Dobben & van Hinsberg 2008).

Brandemeer) mogelijk groter zal zijn dan in het voornoemde onderzoek van de RIVM/Planbureau voor de leefomgeving wordt berekend, en al in 2030 onder de 1.000 mol/N/ha/jr zal liggen. Daarbij is reeds rekening gehouden met een economische groei van rond de 2,5%. De realisatie van een nieuw recreatiepark als 'Weerribbenland' kan dan veilig worden beschouwd als 'onderdeel' van de uitgevoerde berekeningen.

Een en ander houdt in dat de dalende trend in achtergronddepositie voor de Weerribben tot gevolg heeft dat in 2015 geen of nauwelijks meer sprake is van een knelpunt voor wat betreft effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer.

Conclusie

De conclusie van bovenstaande is dat negatieve effecten op kwalificerende habitattypen en -soorten van de betrokken Natura-2000 gebieden als gevolg van toename van stikstofdepositie zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase van recreatiepark Weerribbenland kunnen worden uitgesloten en dat de aanleg en het latere gebruik van het recreatiepark niet kan leiden tot verslechtering van habitats in de Natura 2000-gebieden Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer.

4.3 Effecten habitatrichtlijnsoorten

Voor de soorten 'meervleermuis', 'bittervoorn' en 'kleine modderkruiper' wordt hieronder een samenvatting gegeven van de beoordeling zoals deze is uitgevoerd in de Verstorings- en verslechteringstoets d.d. juni 2009, al dan niet aangevuld met de te nemen maatregelen die zijn voorgeschreven in de verleende Natuurbeschermingswetvergunning. Op basis van de nu beschikbare gegevens zijn er geen redenen om aan te nemen dat deze beoordeling dient te worden aangepast.

4.3.1 Meervleermuis

De meervleermuis komt in en rond de Wieden en de Weerribben in hoge aantallen voor. In de nabije omgeving van Ossenzijl zijn ook kolonies aanwezig [Bode et. Al., 1999].

Ook in het Natura-2000 gebied Rottige Meenthe en Brandemeer komt de Meervleermuis veelvuldig voor. Dit gebied is voor de Meervleermuis vooral van belang als foerageergebied.

Ossenzijl en plangebied

In de kern Ossenzijl zijn kraamkolonieplaatsen van de meervleermuis aanwezig. De Ossenzijlersloot vormt een belangrijke vliegroute voor de meervleermuis. De sloot vormt een verbinding tussen de Weerribben ten zuiden van Ossenzijl en de Rottige Meenthe ten noorden van Ossenzijl. Zowel de Weerribben als de Rottige Meenthe vormen belangrijke leefgebieden voor de meervleermuis en zijn in het kader van Natura 2000 onder andere voor de Meervleermuis aangemeld. Foeragerende exemplaren zijn niet vastgesteld in het plangebied.

Gelet op de gevoeligheid van de meervleermuis voor verlichting, is er een verlichtingsplan opgesteld voor het recreatiepark Weerribbenland. De toepassing van dit verlichtingsplan (opgesteld door Arcadis) is voorgeschreven in de verleende Natuurbeschermingswetvergunning.

Aanvullend op bovenstaande is op 6 september 2011, namens initiatiefnemer, aangegeven dat aanvullend op het eerdere projectplan een strook van 10m langs de Ossenzijlersloot zal worden aangehouden waar geen verlichting komt. Net buiten deze strook zullen alleen verlichtingspalen worden gebruikt die niet hoger zijn dan 1,5 meter. Deze maatregelen dienen nog wel door initiatiefnemer in het projectplan verwerkt te worden.

Conclusie

Gelet op bovenstaande uitgangspunten, waarbij het verlichtingsplan onderdeel is van het project, en de aanvullende maatregelen in de vorm van een niet verlichte strook langs de Ossenzijlersloot wordt een verslechtering van het leefgebied van de Meervleermuis, of (significante) verstoring van deze

soort, uitgesloten. De gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie meervleermuizen in Ossenzijl komt niet in het geding.

4.3.2 Bittervoorn

De bittervoorn is aangetroffen in het plangebied. De doelstelling voor de Bittervoorn in de Weerribben en in Rottige Meenthe en Brandemeer is 'behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie'.

Door het dempen van de sloten gaat leefgebied verloren. Aantasting van individuen wordt echter zoveel mogelijk voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen. Dit betekent dat de sloten in de periode 1 september tot en met 30 november worden gedempt. Deze periode ligt tussen de voortplanting en de overwintering.

Daarnaast worden de sloten opgedeeld in compartimenten (opdelen door het aanbrengen van dammen) en leeggepompt. De aanwezige bittervoorns worden hierbij afgevangen en overgezet naar een water met soortgelijk biotoop buiten het plangebied.

Met het treffen van deze maatregelen wordt, zeker gezien de zeer beperkte omvang van het plangebied – helemaal in relatie tot de enorme omvang van de Weerribben – een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Bittervoorn tijdens de aanleg van het recreatiepark uitgesloten.

Het voornemen leidt niet tot een verkleining van het leefgebied van de Bittervoorn in de Natura 2000-gebieden. Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied binnen de Natura 2000-gebieden Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer als gevolg van een toename van vaarbewegingen als gevolg van de realisatie van dit plan wordt evenmin verwacht. De toename is zeer beperkt in omvang (zie pagina 7). Daarnaast beperken de vaarbewegingen zich, als gevolg van het zoneringsplan binnen de Weerribben, zich tot een zeer beperkt aantal vaarwegen binnen het gebied. Een en ander zorgt er voor dat er voldoende zekerheid is dat verslechtering van het leefgebied, als gevolg van dit initiatief, niet zal optreden.

Conclusie

Op basis van bovenstaande wordt geconcludeerd dat het voornemen niet leidt tot verslechtering van het leefgebied van de bittervoorn of (significante) verstoring van deze soort.

4.3.3 Kleine modderkruiper

De Kleine modderkruiper is aangetroffen in de Ossenzijlersloot ter hoogte van het plangebied. De doelstelling voor de kleine modderkruiper in zowel de Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer is 'behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie'.

Kleine modderkruipers komen in een groot aantal watertypen voor, zoals sloten, beekjes en meren, verspreid over heel Nederland. De soort ondervindt geen bedreigingen in Nederland voor wat betreft zijn overleving.

Tijdens de aanleg (o.a. dempen sloten, graven nieuwe waterpartij) wordt rekening gehouden met vissen (zie paragraaf 4.3.2). Negatieve effecten tijdens de aanleg op de instandhoudingsdoelstellingen van de soort worden uitgesloten omdat;

1. er rekening wordt gehouden met individuen door het afvangen van vissen voorafgaand aan het dempen;
2. de soort waarschijnlijk ook voorkomt in slootjes en sloten rondom het plangebied;
3. de omvang van het voornemen zeer beperkt is ten aanzien van de enorme omvang van de Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer.

Het voornemen leidt niet tot een verkleining van het leefgebied van de Kleine modderkruiper in de betrokken Natura 2000-gebieden.

Het recreatiepark komt in rechtstreekse verbinding te staan met de Ossenzijlersloot. De toename van het aantal scheepvaartbewegingen in de Ossenzijlersloot zal (erg) gering zijn ten opzichte van het huidige aantal scheepvaartbewegingen. Mede gelet op het feit dat de Kleine modderkruiper algemener is dan dat tot voorheen werd aangenomen, worden geen negatieve effecten verwacht op de populatie Kleine modderkruipers in de Ossenzijlersloot.

Conclusie

Het voornemen leidt niet tot een verslechtering van het leefgebied van de Kleine modderkruiper of (significante) verstoring van deze soort.

4.4 Conclusies

4.4.1 Tijdens de aanlegfase

Tijdens de aanleg van het park zijn de effecten op kwalificerende habitattypen en soorten marginaal. Er zal alleen overdag worden gewerkt (buiten de actieve periode van vleermuizen) en er zal 's nachts geen extra verlichting worden aangebracht. De aan- en afvoer van materialen/machines gebeurt via de Ossenzijlerweg en niet via de Ossenzijlersloot of door de kern van Ossenzijl. Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen sloten worden afgevangen en vissen worden overgezet naar nabij gelegen soortgelijk biotoop. De vogelrichtlijnsoorten worden niet broedend verwacht in of in de zeer nabije omgeving van het plangebied. Van verstoring op broedende kwalificerende vogelsoorten is daarom geen sprake. Daarnaast zal vanuit de Flora- en faunawet ook rekening moeten worden gehouden met broedende vogels. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op de kwalificerende habitattypen omdat de kwalificerende habitattypen van de Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer niet aanwezig zijn in het plangebied of in de directe nabijheid ervan.

De conclusie is dat er tijdens de werkzaamheden geen sprake is van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende habitattypen en -soorten van de Natura 2000-gebieden de Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer. Significante verstoring van soorten is uitgesloten en van verslechtering van habitats is ook geen sprake.

4.4.2 Tijdens de gebruiksfase

De aanleg van een nieuw recreatiepark van circa 5,8 ha aan de noordzijde van Ossenzijl leidt met zekerheid niet tot een verslechtering op de instandhoudingsdoelen van de kwalificerende habitattypen en vogelrichtlijnsoorten van het Natura 2000-gebieden De Weerribben en Rottige Meenthe en Brandemeer.

Het Recreatiepark Weerribbenland ligt buiten de Natura 2000 gebieden. Er is daarom geen sprake van directe effecten. Het aantal verwachte bezoekers en het aantal verwachte vaarbewegingen is zeer gering ten opzichte van de huidige aantallen. Niet alle vaarbewegingen zullen reiken tot in de Natura-2000 gebieden. De effecten op de waterkwaliteit door opwerveling van slib als gevolg van vaarbewegingen met gemotoriseerde scheepvaart zijn indirect en moeilijk te kwantificeren. De toename ten opzichte van de huidige scheepvaart op de Ossenzijlersloot is echter gering en daarnaast zorgt het zoneringsplan ervoor dat de meest kwetsbare habitattypen, habitatsoorten en broedvogels afgeschermd zijn van het publiek.

Voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoort meervleermuis is een verlichtingsplan opgesteld. De toename van de verlichting ter plaatse van de Ossenzijlersloot is maximaal 0,05 lux. De kleur van de verlichting is groen. Het verlichtingsplan is voorgelegd aan de zoogdiervereniging VZZ. De VZZ heeft aangegeven dat de 0,05 lux als gevolg van het recreatiepark ruim onder de grens van 0,5 lux ligt waarbij verstoring op de meervleermuis is te verwachten. Ten aanzien van de kleur (groen) wordt bij de genoemde verlichtingssterkte van 0,05 lux geen verstoring verwacht. Er worden derhalve geen negatieve effecten verwacht op de vliegroute van de Meervleermuis. Verslechtering van het leefgebied van de Meervleermuis wordt uitgesloten.

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de kleine modderkruiper en de bittervoorn, beide aangetroffen tijdens ecologisch onderzoek in de nabijheid van het plangebied, worden niet verwacht. Bij het dempen van sloten zal wél rekening moeten worden gehouden met de bittervoorn, conform de strikt beschermde status van deze soort volgens de Flora- en faunawet. De overige kwalificerende habitatrichtlijnsoorten worden niet verwacht in het plangebied. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze overige kwalificerende habitatsoorten worden uitgesloten.

De conclusie is dat negatieve effecten als gevolg van het in gebruik zijn van Recreatiepark Weerribbenland op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende habitattypen en habitatsoorten kan worden uitgesloten.

5. CUMULATIEVE EFFECTEN

In het kader van de vergunningverlening via een Verstorings- en verslechteringsstoets (van toepassing als uit de oriëntatiefase blijkt dat er kans is op een negatief effect, maar zeker geen significant negatief effect) is het bepalen van cumulatieve effecten formeel niet verplicht: zie blz. 27 Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998.

Uit de voorgaande hoofdstukken, maar ook uit de eerder opgestelde Voortoets en Verstorings- en verslechteringsstoets, blijkt dat er zeker geen significante effecten zijn te verwachten van het Plan Weerribbenland. Het plan is dan ook niet onderworpen aan een passende beoordeling. Uit dien hoofde behoeft een cumulatief effect niet te worden beoordeeld.

Cumulatie houdt in dat ingevolge artikel 19j lid 2 van de Natuurbeschermingswet 1998 een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000 gebied passend moet worden beoordeeld. Voor de volledigheid wordt alsnog getoetst of het plan in combinatie met andere plannen of projecten kan leiden tot meer of andere effecten dan in de voorgaande hoofdstukken is beschreven.

In de Verstorings- en verslechteringsstoets d.d. juni 2009 is reeds een uitgebreide cumulatietoets opgenomen. Voor deze cumulatietoets is beoordeeld welke plannen in de omgeving van de betreffende Natura 2000-gebieden in ontwikkeling zijn. Hieronder worden plannen verstaan die in voorbereiding zijn of in ontwikkeling. Geconcludeerd werd dat de voorgenomen recreatieve ontwikkeling bij Ossenzijl een zeer geringe bijdrage heeft aan het cumulatief van effecten op de kwalificerende habitattypen, soorten en broedvogels van het Natura 2000 gebied Weerribben en zeker niet kan leiden tot andere of grotere effecten dan het project op zichzelf.

Voor deze Aanvullende natuurtoets is nogmaals nagegaan of er plannen in ontwikkeling zijn die, in combinatie met het plan Weerribbenland' zouden kunnen leiden tot meer of andere effecten dan die eerder is uitgevoerd in de cumulatietoets zoals opgenomen in de Verstorings- en verslechteringsstoets van juni 2009. Voor zover het gaat om plannen die in voorbereiding zijn gaat het alleen om plannen waarvan inmiddels op enige wijze een procedure is gestart en waarover bij gemeente of via publicatie op www.ruimtelijkeplannen.nl informatie openbaar is gemaakt. De website www.ruimtelijkeplannen.nl is het formele publicatieplatform voor wijzigingen of nieuwe ruimtelijke plannen in Nederland. Daarnaast is bij de gemeente Steenwijkerland nagegaan of er met betrekking tot andere projecten die niet zijn gepubliceerd informatie beschikbaar is.

Ten opzichte van de eerder uitgevoerde Verstorings- en verslechteringsstoets zijn geen nieuwe plannen, voor zover deze voor deze toets een relatie kunnen hebben met het plan Weerribbenland, in de omgeving van de Natura 2000-gebieden Weerribben of Rottige Meenthe en Brandemeer in ontwikkeling of openbaar gemaakt.

Uit informatie van de Gemeente Steenwijkerland is gebleken dat er één plan in verdergaande ontwikkeling is; Plan Scheerwolde, voor de ontwikkeling van recreatiewoningen. Het gaat hier om het plan wat reeds in de eerdere Verstorings- en verslechteringsstoets is meebeoordeeld.

Uit deze beoordeling is niet gebleken dat er nieuwe of andere plannen bestaan dan die reeds zijn beoordeeld in voornoemde Verstorings- en verslechteringsstoets. Daarbij is deze toets in extenso uitgevoerd. Verdere beoordeling is niet nodig.

LITERATUURLIJST

[anonymus]

Ontwerp-bestemmingsplan Weerribbenland NL.IMRO.1708.00003624-ON01, 19 nov 2009 met bijlagen.

[Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, 2007]

Cumulatieve effecten van ruimtelijke ingrepen rond Wieden en Weerribben. De bijdrage van ontwikkelingen nabij Scheerwolde. A&W-rapport 939. Veenwouden, 2007

[■■■■■, 2008]

Vooronderzoek natuurwetgeving realisatie recreatiepark Ossenzijlerweg, Ossenzijl. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuur- en regelgeving. Rapport 08-103, 3 juni 2008. Ecogroen advies, Zwolle.

[Van Dobben en Van Hinsberg, 2008]

Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura-2000 gebieden.

[■■■■■, 2009]

Verstorings- en verslechteringsstoets Recreatiepark Weerribbenland. Eelerwoude, Goor (inclusief aanvulling n.a.v. vragen provincie Overijssel).

[Provincie Overijssel, 2008]

Werkdocument Natura 2000 De Wieden & DeWeerribben 2009-2015. Versie 19 december 2008.

[Provincie Overijssel, 26 augustus 2009]

Beschikking 2009/0130643

[■■■■■ et al.]

Grootschalige stikstofdepositie in Nederland, Herkomst en ontwikkeling in de tijd,

Geraadpleegde sites:

www.synbiosys.alterra.nl (voor een beschrijving van habitattypen, habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten)

www.rivm.nl

www.pas.natura2000.nl

www.natura2000beheerplannen.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

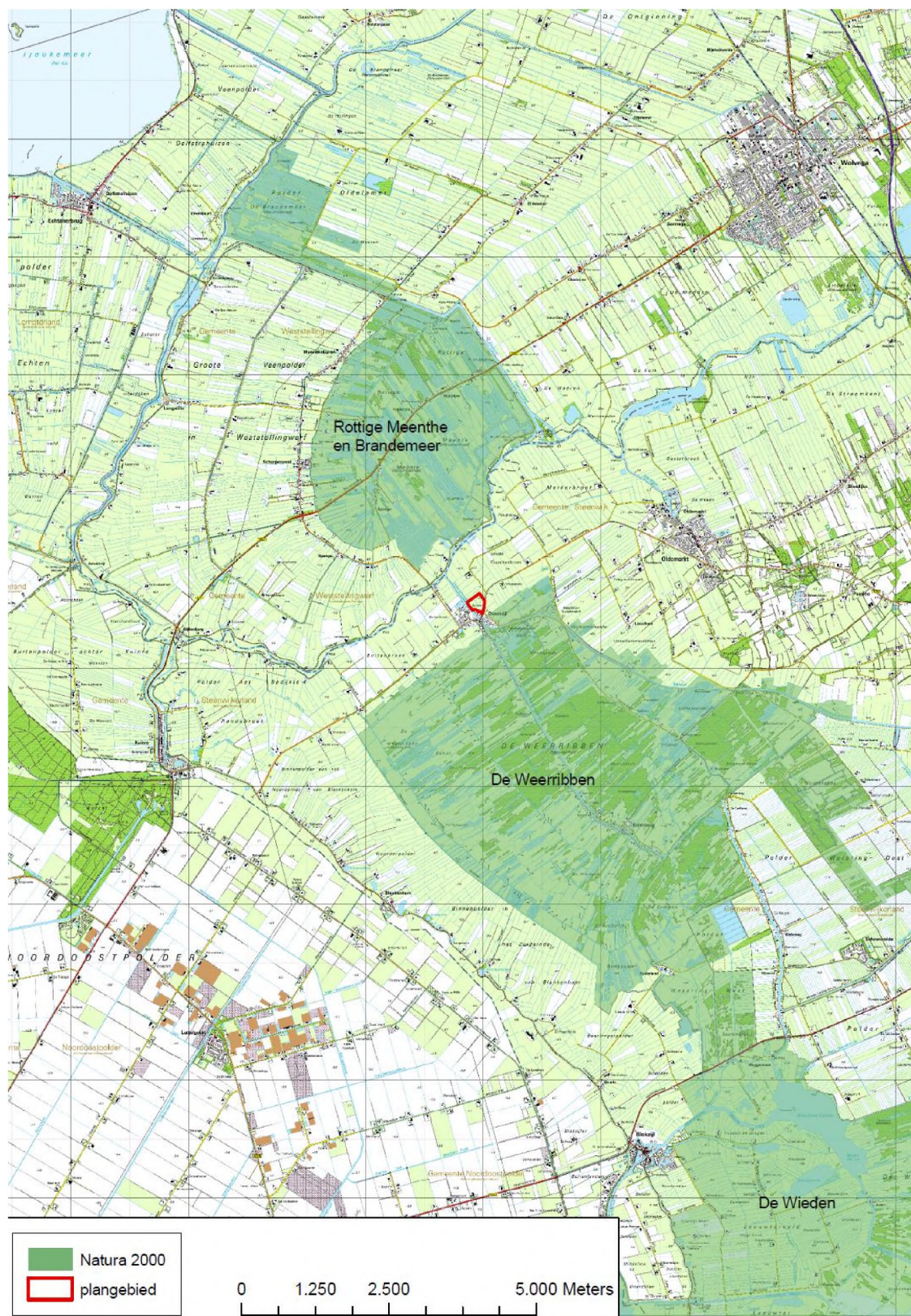
www.rijksoverheid.nl

BIJLAGEN

Bijlage 1 Ligging Natura 2000-gebieden

Bijlage 2 Inrichtingsschets recreatiepark Weerribbenland

Bijlage 1 Ligging Natura 2000-gebieden

Bijlage 2 Inrichtingsschets Recreatiepark Weerribbenland

Weerribbenland B.V.

Recreatiepark Weerribbenland Ossenzijl

